

Täysistunto

Keskiviikko 19.10.2016 klo 13.59—16.37

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 195/2016 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskustelu

16.06 **Kari Kulmala ps:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä maaseudun kehittämisen tukemisesta annettuun lakiin esitetään tehtävän Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 mukaisiin pilottihankkeisiin liittyviä muutoksia, joiden johdosta kehittämishanketukea olisi mahdollista myöntää pilottihankkeisiin liittyviin investointeihin, jotka eivät ole luonteeltaan yleishyödyllisiä. Tämä muutos on maaseutuohjelman mukainen ja pilottihankkeiden käytännön toteutuksen kannalta erittäin tärkeä. Tarkoituksenahan on tukea uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ynnä muiden kehittämistä maa- ja metsätaloudessa sekä maaseudun pienissä yrityksissä ja antaa toimijoille mahdollisuus uuden toiminnan tai tuotteen testaamiseen todellisessa toimintaympäristössä. Pidän tällaisia pilottihankkeita erittäin hyvänä, koska maaseudun kehittämisen määrärahoilla vahvistetaan näin ollen maaseudun elinvoimaisuutta sekä luodaan edellytyksiä maaseudun monipuoliselle yrittäjyydelle ja liiketoiminnan jatkuvuudelle sekä kilpailukykyiselle kasvulle.

Olen asunut lähes koko ikäni maaseudulla ja haluan nähdä jatkossakin maaseudun elinvoimaisena ja monimuotoisena, myös tulevaisuudessa. Monessa tutkimuksessa on myös todettu, että me suomalaiset osaamme arvostaa maaseutua ja siellä valmistettua maailman puhtainta ruokaa. Tähän meidän tulee kykymme mukaan panostaa edelleen sekä panostaa erityisesti luomuun. Tämän lisäksi haluan jatkossakin puolustaa suomalaista, ahkeraa maaseutuyrittämistä ja panostaa sen jatkuvuuteen. Maaseudun asioissa luotan ja uskon yksityiseen yrittäjyyteen ja paikallisiin toimijoihin. Asuminen ja yrittäminen maaseudulla eivät ole itsestäänselvyys, vaan ne edellyttävät kehittyvää ja ennakoitavaa toimintaympäristöä. Ne maaseudulla osataan, kunhan me annamme siihen mahdollisuuden.

Maaseudulla tehdään muutakin kuin pelto- ja metsätöitä. Varsinaisen alkutuotannon ohella erilaiset liitännäiselinkeinot kasvattavat koko ajan merkitystään tilojen tulonmuodostuksessa ja työllistävyydessä. Talvisin lumenauraus ja kesäisin teiden varsien niitot tuovat lisätuloja. Varsinaisen maa- ja metsätalouden ulkopuolinen yritystoiminta tulisikin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2016 vp

huomioida täysimääräisesti arvioitaessa tilan elinkelpoisuutta aloittamisavustusten ja investointitukien kohdalla. Näin ei tällä hetkellä valitettavasti ole.

Arvoisa puhemies! Maaseudun tuotteiden ja palveluiden innovaatioihin on myös löydyttävä riskirahaa. Tällä hetkellä maatalousyrittäjän on vaikea saada lisälainaa pankista, kun hän on laajentamassa toimintaansa, vaikka yrityksen tase ja luottotiedot olisivatkin kunnossa. Meillä ei ole enää yritystoimintaa tukevaa pankkia, kuten aikaisemmin on ollut. Näkisin myös hyvänä, että tukileikkurista säästyneitä varoja ohjattaisiin uusien tuontia korvaavien liiketoimintojen kehittelyyn.

Tällä hallituksen esityksellä ei ole esityksen mukaan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Esityksellä ei myöskään muuteta maaseutuohjelman mukaista rahoitusta eri toimenpiteisiin. Esityksen mukaan yhteistyötoimenpiteen suunniteltu rahoitus koko ohjelmakaudella olisi 160 miljoonaa euroa ja esityksen mukaiset päätökset on mahdollista toteuttaa valtion menokehysten puitteissa.

Edellä mainitut seikat huomioiden annan täyden tukeni tälle lähetekeskustelussa olevalle hallituksen esitykselle.

16.10 Reijo Hongisto ps: Arvoisa herra puhemies! Maaseudun kehittämisen tukemisesta annettuun lakiin esitetään tehtävän Manner-Suomen maaseudun kehittämishankkeiden 2014—2020:n mukaisiin pilottihankkeisiin liittyviä muutoksia. Näiden muutosten johdosta kehittämishanketukea olisi mahdollista myöntää pilottihankkeisiin liittyviin investointeihin, jotka eivät ole luonteeltaan yleishyödyllisiä. Muutokset joustavoittavat erityisesti pilottihankkeiden perustamista ja niiden rahoitusta. Tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti saada lisää työpaikkoja maaseutuelinkeinojen parissa tapahtuvien innovaatioiden kautta. Monesti hyvinkin keksintö jää pöytälaatikkoon rahoituksen puuttuessa ja moni "Pelle Peloton" turhautuu. Samalla korjataan joitakin virheellisiä viittauksia EU:n suorista tuesta maataloudelle annettuun lakiin. Kaikki lausunnonantajat ovat kannattaneet esitystä ja saaneet lakiluonnokseen jopa pieniä parannuksia — hyvä niin. Lausuntokierros ei ole ollut vain paperin kierrätystä.

Arvoisa herra puhemies! Näin ollen esitystä on helppo kannattaa. — Kiitoksia.

16.11 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämän nyt käsillä olevan esityksen tarkoituksena on maaseutuohjelman tavoitteiden mukaisesti parantaa kehittämishanketuen saajien edellytyksiä toteuttaa maaseudulla innovatiivisia ja maaseudun yritystoimintaa uudistavia hankkeita. Tässä tarkoituksessa lakiin tehtäisiin maaseutuohjelman mukaisesti pilotointia koskeva muutos, jonka myötä pilotointi voidaan paremmin toteuttaa maaseutuohjelman tarkoituksen mukaisesti. Ja kuten useassa puheenvuorossa jo on mainittu, tuettavien hankkeiden ei tarvitse olla yleishyödyllisiä. Näen tämän lakiesityksen erittäin tärkeänä, tätä on helppo tukea.

Ja kun käymme tätä keskustelua maaseudun kehittämisestä, niin on hyvä muistaa myös se paljon puhuttu digitalisaatio. Nimittäin myös maaseutuelinkeinoja voidaan digitalisoida. Tässä yhteydessä haluan nostaa esille MTK:n taannoin lanseeraaman ruokaasuomesta.fi-palvelun, jossa ohitetaan kauppaketjut siten, että kuluttaja kykenee tilaamaan ruokansa suoraan sieltä tuottajalta. Kun aikanaan kehitetään erilaisia alustatalouden sovellutuksia, joilla tätä mahdollisuutta voidaan paremmin hyödyntää, niin silloin pääsemme aivan aidosti siihen lähiruuan ytimeen, siihen, että kuluttaja voi tilata ravintonsa suoraan tuotta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2016 vp

jalta, jolloin myös se tuottajan saama hinta muodostuu sellaiseksi, että sillä aivan aidosti tulee toimeen.

16.13 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä kerrotut muutokset tukevat hallitusohjelman tavoitteita saada muun muassa kokeilujen avulla uusia ratkaisuja biotaloudessa, parantaa palveluja sekä vahvistaa yhteistyötä. Tavoitteena on myös lisätä maatalouden ja muun alkutuotannon tehokkuutta ja kannattavuutta sekä parantaa niiden kestävyyttä uusien ratkaisujen avulla. Maaseudun kehittämisen määrärahoilla vahvistetaan maaseudun elinvoimaisuutta. Samalla luodaan edellytyksiä monipuoliselle yrittäjyydelle ja liiketoiminnan kilpailukykyiselle kasvulle. Tätä tavoitetta hallituksen esitys hyvin tukee.

Me perussuomalaiset haluamme nähdä maamme maaseudun elinvoimaisena ja monimuotoisena myös tulevaisuudessa. Suomalainen arvostaa maaseutua ja puhdasta kotimaista ruokaa. Jo tämänkin johdosta haluamme turvata suomalaisen maataloustuotannon ja puolustaa työteliästä maaseutuyrittämistä. Myös maaseudun asioissa luotamme ja uskomme yksityiseen yrittäjyyteen ja paikallisiin toimijoihin. Asuminen ja yrittäminen maaseudulla edellyttävät kehittyvää ja ennakoivaa toimintaympäristöä.

Arvoisa puhemies! Maatiloilla on aina osattu monenlaisia töitä. Alkutuotannon ohella erilaiset liitännäiselinkeinot eli monialaelinkeinot kasvattavat koko ajan merkitystään tilojen tulonmuodostuksessa ja työllisyydessä. Varsinaisen maa- ja metsätalouden ulkopuolinen yritystoiminta on syytä huomioida täysimääräisesti, kun arvioidaan tilan elinkelpoisuutta ja sen hakemia aloittamisavustuksia ja investointitukia. Maaseudun tuotteitten ja palveluiden innovaatioihin on löydettävä riskirahaa. Tukileikkurista säästyneitä varoja on ohjattava uusien, tuontia korvaavien liiketoimintojen kehittelyyn.

Me maksamme tällä hetkellä EU:n ulkopuolelle, Venäjälle, sieltä tulevasta metsähakkeesta tukea. Hallituksen tehtävänä on poistaa tämä epäreilu ja monet suomalaiset yrittäjät, muun muassa sahat, ahdinkoon ajava tuki. Kun Venäjältä tulee polttolaitoksiin haketta, se saa tuen. Miksi tätä tukea ei anneta esimerkiksi sahoille, jotka tuottavat kuorta ja purua? Sillä tavalla me työllistämme, saamme kohdistettua sen rahan tänne kotimaahan eikä se mene ulkopuolelle rajojen. Siitä puruhakkeesta ja kuoresta, joka nyt ajetaan tuolta sahoilta polttolaitoksiin omakustannushintaan, on puolet vettä. Se ajetaan sata kilometriä paikasta A paikkaan B, ja sitten kun se lojuu siinä muutaman viikon, se kostuu, menettää lämpöarvonsa ja muut. Tämä on täysin järjetöntä hommaa. Samaan aikaan Venäjältä ajetaan vie-reen suomalaisilla tukirahoilla haketta lämpökeskuksiin. Hallituksen täytyy ensi tilassa korjata tämä asia, että tämä tuki kohdistuu suomalaisiin yrityksiin. — Kiitos.

16.18 Ilkka Kantola sd: Arvoisa puhemies! "Maaseutua ei voi tuoda." Tällainen slogan on tuolla tienvarsilla ollut korostamassa maaseudun merkitystä ja herättämässä sympatiaa maaseudun puolesta. Maaseutua ei voi tuoda, mutta maaseutua voi kehittää, ja siihen varmasti liittyy tämäkin hallituksen lakiesitys. Ollaan rahoittamassa pilottihankkeita, jotka tähtäävät uusien innovaatioiden, keksintöjen, syntymiseen maaseudulla. Lakiesityksen perusteluissa kerrotaan, että "pilottihankkeet ovat hankkeita, joiden tarkoituksena on testata ja tukea uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämistä maataloudessa, elintarvikealalla, metsätaloudessa, maaseudun pienissä yrityksissä sekä antaa toimijoille mahdollisuus uuden toiminnan ja tuotteen testaamiseen todellisessa toimintaympäristössä".

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2016 vp

Sitten vähän oudoksun, kun täällä kerrotaan: "Pilottihankkeiden tukemisen tarkoituksena on uudistaa maaseudun toimialoja sekä lisätä ja parantaa maa- ja metsätalouden ympäristöystävällisyyttä, tuottavuutta ja kannattavuutta." Tämä on selvää ja hyvää, mutta sitten tässä todetaan: "Pilottihankkeiden tukemisessa ei siten ole tarkoituksena kaupallisen toiminnan tukeminen, vaan kokeiluhankkeiden toteuttaminen." Arvoisa puhemies, mietin, että eikö tässä kuitenkin olisi tärkeätä, että pidemmän aikavälin tavoite olisi se, että nämä uudet keksinnöt, pilottihankkeet, kokeilut, joita siellä syntyy ja joista syntyy tuloksia, sitten näkyisivät myös elinkeinoelämässä ja yrittäjyydessä siellä maaseudulla. Kai tähän tässä tähdätään loppujen lopuksi?

Arvoisa puhemies! Tärkeätä on, että kun näitä pilottihankkeita ja kokeiluja tehdään, niin niiden tulokset ja niiden vaikuttavuus sitten arvioidaan ja kootaan yhteen, niin että voidaan oppia jotakin niistä kokeiluista, etteivät kokeilut jää vain irrallisiksi hankkeiksi, piloteiksi, joista ei mitään hyvää sitten seuraa.

16.19 Kimmo Kivelä ps: Puhemies! Maaseudun elämän edellytysten turvaamisessa a ja o on yhtäältä yritteliäisyyden hengen säilyminen, ylläpitäminen ja vahvistaminen ja toisaalta jatkuva usko tulevaisuuteen. Valitettavasti EU-aikana nämä asiat ovat olleet kovasti koe- tuksella, ja yhä edelleen valitettavasti on jatkunut myös maaseutuväestön syyllistäminen, ikään kuin maaseutuväkeä halventamalla ja syyllistämällä asutuskeskuksissa olevien elä- mänolosuhteet siitä paranisivat.

Kokonaisuutena ajatellen maaseudulla edellytyksenä liittämiselinkeinojen ja muun elinkeinotoiminnan ohella on se, että täytyy olla vahvaa maatalouden harjoittamista. Vah- va elintarvikeketjuklusteri on kuitenkin varsin mittava asia ajatellen myös niin, että on paitsi turvallisuuskysymys myös tällainen hieno asia, että saamme syödä puhtaita, myrk- kyvapaita elintarvikkeita.

Maaseudulla tällä hetkellä hätä on todellinen. Maaseutuyrittäjät eivät ole mikään homo- geeninen ryhmä, siinä on hyvin erilaisissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä. Tässä on nyt yksi sinänsä hyvä lakiesitys, mutta kyllä me tarvitsisimme entistä enemmän kokonaisval- taista maaseutupolitiikkaa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.